

Nanotechnológiai központot adtak át

Az országban egyedülálló nanotechnológiai oktató- és kutatóközpontot hozott létre a Szegedi Tudományegyetem Dél-alföldi Élet- és Anyagtudományi Kooperációs Kutatási Központja (DEAK) a természettudományi kar Rerrich téri épületében. A szerdán átadott laboratórium egyrészt a diákok képzését segíti, másrészt bővítheti az ipari partnerekkel közösen végzett kutatásokat.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A nanotechnológiai oktató- és kutatóközpont hármassal jött létre. Ezek közül a legfontosabb az egyetemi hallgatók oktatásának támogatása. A laboratóriumban a diákok megismerkedhetnek a nanotechnológiai vizsgálati módszerek elméletével és gyakorlatával. Ennek a tudásnak a birtokában a más munkahelyen lévő hasonló elven működő műszereket is kezelni tudnak majd. A laboratórium kialakításának második célja a kutatás előmozdítása volt. Az itt felsorakoztatott eszközökkel a nanotechnológiai mérések helyben elvégezhetők, így a jövőben nem kell Szeged más intézményeinek vagy az ország más egyetemeinek segítségét igénybe venni. A központ létrehozásának harmadik célja a vállalkozások kutatási-mérési igényeihez illeszkedő szolgáltatások biztosítása. A központot egyéni vállalkozók, induló vállalkozások, valamint a spin-off cégek mint

inkubátor laboratóriumot használhatják, ahol nanotechnológiai kutatómunkát, illetve méréseket végezhetnek. A laboratóriumban három mérési módszerhez állnak rendelkezésre eszközök; mindhárom a nanoméretű részecskék vagy azok hatásainak kimutatására szolgál. Az atomerő mikroszkópia alkalmas arra, hogy segítségével megszámlálják a mesterségesen a felületre helyezett vagy ott önszerveződés révén képződött nanodisziperz rendszer részecskéit, tájékozódjanak azok méretéről és elhelyezkedésük szerkezetéről is. A Langmuir-Bladgett film mérleg alkalmazható vékony rétegek készítésére folyadékfelületen, illetve azok tulajdonságainak, illetve azok tulajdonságainak vizsgálata. Az optikai litográfia pedig arra szolgál, hogy különböző mintázatokat lehessen elkészíteni mikro-, illetve nanoméretben. A nanocentrum további műszerek beszerzését is tervezi.

Az országban egyedülálló a szegedi központ FOTÓ: SEGESVÁRI CSABA

Kollár Árpád kapta az idei Faludy-díjat

Kollár Árpád posztgraduális hallgató vehette át idén a Faludy-díjat. Az elismerést odaítélő kuratórium ezzel a díjazott jelentős költői teljesítményét értékelte. A díjat az idén elhunyt Faludy György költő, a Magyar Világ Kiadó Kft. és a Szegedi Tudományegyetem egyik jogelődje, a József Attila Tudományegyetem alapította a magyar költészet kutatásában és művelésében kiemelkedő teljesítményt nyújtó szegedi bölcsész-hallgatók támogatására.

GONDTERHELT, DE HARCOS A SZEGEDI EGYETEM REKTORA, SZABÓ GÁBOR

Jubileum, hétköznapiak, ünnep

Pénz, pénz, pénz. Ez nemcsak a háborúhoz szükséges, hanem a béke, pontosabban egy intézmény békés hétköznapijainak is fontos feltétele. A pénzről, a finanszírozási nehézségekről, de a mennyiségi helyett a minőségi szemlélet, illetve az ünnep fontosságáról is beszélgettünk Szabó Gábor rektorral – az egyetemi jubileumi esztendő végén, egy átlagos hétköznapon, a következő év ünnepeit tervezve.

– Gondterheltnak látszik: tárgyalni indul a minisztériumba, majd a rektori konferencia elnökségi ülésén vesz részt. Milyen problémák foglalkoztatják egy decemberi hétköznapon a Szegedi Tudományegyetem rektorát?

– A főhatóság jelentős mértékű költségvetési maradványképzési kötelezettséget ír elő az egyetem számára. Ennek teljesítése szinte megoldhatatlan feladatot jelent ebben az évben. Ennek oka, hogy – terveinknek megfelelően – elindítottuk, s a jövő év tavaszán be is fejezzük két nagyberuházásunkat: az újszegedi biológiai központ felépítése és a gazdaságtudományi kar Kálvária sugárúti épületének felújítása igényli a korábbi években tartalékolta fejlesztési forrásainkat. Gondjaim másik oka, hogy miközben belevágtunk az egészségügyi integrációba, a főhatóság előírta, hogy az egyetem likviditása nem romolhat, s azt is kikötötte, az egyetem csak olyan tevékenységet integrálhat, amelynek adott a forrása, mert többet pénzhez nem juthatunk.

Tarthatatlan helyzet

– Az integrációról szóló döntés pillanatában látható volt, hogy a kormány az egészségügyet annyira „megreformálja”, hogy például ágyakat szüntet meg, intézményekre kerül lakat?

– Az eddigi helyzet tarthatatlanná vált. Ezt igazolja: Szegeden 39 telephelyen végeznek egészségügyi ellátást. Ugyanakkor fájjalom, hogy bár sikeresen pályáztunk, de az elnyert támogatás még a részintegrációra sem elég. Arról nem is beszélve, hogy – mély sajnálatomra – az egészségügyi ellátás területéről 120 személyt el kellett bocsátani.

– Pedig hasonló nagyságrendű változássorozat indult el a felsőoktatás reformjával. Számít gondjai szaporodására?

– Minden lehetséges fórumon hangoztatom: a jelenlegi mennyiségi-finanszírozási modell nem maradhat meg hosszú távon, mert ilyen alapon nem tartható fenn a költségvetési egyensúly. Vízválasztó lesz a 2007. évi felvételi. Ha akkor fel tudunk venni annyi elsőévest, mint ahányat kapacitásunk indokol, akkor megteremtődnek az SZTE biztonságos gazdálkodásának feltételei.

„Nyitottabbá kell tennünk az egyetem egészét”

FOTÓ: SEGESVÁRI CSABA

– A hallgatók megnyeréséért egymással is versenyeznek a felsőoktatási intézmények. A köztük való eligazodást szolgálják az ilyen-olyan szempontok alapján készült rangsorok. De mennyire hihetünk ezeknek?

– Hozzá kell szoknunk a különböző felmérésekhez, ezek eredménye alapján tájékozódik a közvélemény. De az egyetem vezetése számára is szolgál információval: megmutatja, mely területeken vagyunk erősek, s mely pontokon kell korrigálnunk. A nemzetközi shanghai listán, s a hazai összeállításokban elfoglalt előkelő helyezésünk a kívülálló számára bizonyítja: érdemes a Szegedi Tudományegyetemen tanulni, mert a szolgáltatás minősége, a kutatás magas színvonala biztosíték arra, hogy az itt kibocsátott diploma a nemzetközi mezőnyben is állja a próbát.

– Ez az egyetemi infrastruktúra fejlődését is hozza. De lesz-e pénz az olyan kutatáson kívüli területekre, mint például a kollégiumok?

– E téren látványos fejlődés csak a magántőke bevonásával lehetséges. Erre szolgál például az újszerű beruházási konstrukció, az – angol elnevezésének rövidítésével – PPP, melynek lényege, hogy a fejlesztést magántőke finanszírozza, az egyetem pedig több évre kötelezettséget vállal a visszabérletére. E formában kezdődik meg az Őthalmi úti igény növekszik. Ezt mi a leg-

Ezerfős minicampus

– De az egyetem fejlődését közvetetten befolyásolja a kormány az olyan döntéseivel, hogy például meghátározza a hallgatói keretszámokat. Ilyenkor be kell mutatni a „gúzsba kötve táncolás” művészetét?

– A gyakorlati oktatás iránti igény növekszik. Ezt mi a leg-

újabb, a nanotechnológiai oktatási és kutatási központunkkal ugyanúgy igyekeznünk szolgálni, mint azzal, hogy igazodunk a munkaerőpiac igényeihez. Ezért az eddiginél több középiskolást fogadhatunk a természettudományi és a mérnök karon. De az oktatási módszereket is a változó igényekhez igazítjuk. Az orvos- és gyógyszerészképzésen kívül más szakokon (például a természettudományi karon) is lehetővé szeretnénk tenni az idegen nyelven való oktatást.

– Az egyetemen folyó alapoktatás irányát is megszabja a kormány a Nemzeti fejlesztési tervvel?

– A szegedi önkormányzattal együtt készítettük el az NFT által támogatott szegedi biopoliszprogramhoz kapcsolódó fejlesztési tervet. Ebben az egyetem a magas hozzáadott értékkel rendelkező tudásgazdaság területein vállal szerepet. Kiemelt program az egészség- és bioipar, a környezetvédelem és megújuló energiaforrás, a bioenergetika-program, a szoftverfejlesztés, a műszaki anyagtudományi képzés és kutatásfejlesztés.

– Ez az egyetemi infrastruktúra fejlődését is hozza. De lesz-e pénz az olyan kutatáson kívüli területekre, mint például a kollégiumok?

– E téren látványos fejlődés csak a magántőke bevonásával lehetséges. Erre szolgál például az újszerű beruházási konstrukció, az – angol elnevezésének rövidítésével – PPP, melynek lényege, hogy a fejlesztést magántőke finanszírozza, az egyetem pedig több évre kötelezettséget vállal a visszabérletére. E formában kezdődik meg az Őthalmi úti igény növekszik. Ezt mi a leg-

gumi minicampus kialakítása. Ezentúl a hallgatók számára fontos, az egyetemnek pedig a költségek megtakarítását hozza, ha megvalósítjuk a hallgatói quastura (az egyetem gazdasági-igazgatási hivatala) rendszert.

Szent-Györgyi-év

– Az országos közvélemény figyelmét sikerült-e fölkelteni azzal, hogy az SZTE 2006-ban többszörös jubileumot ünnepelt: a 85 éves szegedi felsőoktatást, illetve az 1956-os forradalom inneni indulását?

– Eredményeinkre büszkék lehetünk, mégsem önmaga ünneplésére orientált attitűddel rendelkezik a szegedi egyetem oktatói kara és hallgatói kara – derült ki számomra. Ezért fontos, hogy a közvéleményt folyamatosan tájékoztassuk az itteni teljesítményekről – például a jubileumra megszületett kiadványok olvasmányának ajánlásával, vagy a honlapunkkal. De az egyetem egészét is nyitottabbá kell tennünk: például hallgatói csoportok bevonásával folyamatos „idegenvezetést” tarthatnánk épületeinkben. A következő esztendő Szent-Györgyi-évvé nyilvánítjuk azt ünnepe, hogy 1937-ben a szegedi egyetem falain belül végzett kutatómunka eredményeként született meg Szent-Györgyi Albert Nobel-díja. Egy-egy ilyen teljesítmény ünnepe arra is fölhívja a figyelmet, hogy a hétköznapi gondok miatt nem szabad elkeseredni, azok még intenzívebb munkára kell, hogy ösztönözzenek. Mert ha okosan bánunk a ránk bízott anyagi és szellemi forrásokkal, akkor az meghozza a várt eredményt.

ÚJSÁSZI ILONA

A szegedi hungarológiai képzés 35 éves

Harmincöt éves a szegedi egyetem hungarológiai képzése. Ez alkalomból a Bölcsészettudományi Kar Hungarológia és Közép-Európa Tanulmányok Nemzetközi Oktatási Központ a képzés történetét megünnepelő jubileumi konferenciát rendezett

december elején. A konferencián szó esett az oktatás kezdeteiről, továbbá a rendszer-váltástól napjainkig: politikai és társadalmi viszonyok a mai Magyarországon című tárgy oktatásának tapasztalatairól. A rendezvényen a társintézmények oktatói is

előadást tartottak. Például a hungarológia oktatásáról Besztercebányán, Belgrádban, Londonban. A konferencián bemutatták a központ új fejlesztését, az EU támogatásával létrehozott, Lépésenként magyarul című magyar nyelvoktató csomagját.